

Cesti=ma rahwa

N. 118.

Kalender,

ehf

Läht=ramat
1845

aasta peale, pärrast meie

Ssanda Sessuse Kristuse
sündimist.

Sel aastal on 365 päwa.

Talliinas,
trükkitud Gresseli kirjadega.

Märkide selletamine.

 Moor = fu.

 Essimene werend.

 Tais = fu.

 Wiinne werend.

p. parrast.

p. l. parrast löunat.

e. l. enne löunat.

p. Pühha.

Der Druck dieses nur zum Vertriebe in den Ostseeprovinzen bestimmten Kalenders ist unter der Bedingung gestattet, daß die gefällige Zahl Exemplare der Censur-Comität abgeliefert werde.

Dorpat, den 23. August 1844.

Censor Sahmen.

Parrast meie kalll Jhesanda Jhesuse Kris:

tuse sündimist, on tännawo aasta 1845

Parrast mailma lomist " " " 5794

Parrast Talliäna üllesehhitamist " " " 626

Parrast Lutteruse õige usso üllewõtmist 328

Parrast wanna katko " " " 188

Parrast sedda, kui wäggi Pranburgi läks 167

Parrast sedda, kui Toompä põllend " " " 161

Parrast sure nälja hakkatust " " " 150

Parrast teist katko " " " 135

Parrast meie sure armolise Keisri Herra

MADEUS PAWEDWJES

sündimist " " " " 49

Parrast sedda, kui ta hakkas wallitsema 20

Jõulo ja Wastla = päwa wahhel on:
9 nädalat.

Jannarius.

Neäri = ku.

Sel kuul on 31 päwa.

Kristuse ümberleikamisest. Luk. 2, 21.		
1 Esmasp.	Neäri P.	Uita Jummal!
2 Teisp.	Abel, Set	Külmad
3 Kesknäd.	Enof	☿ 10, 29' e. l.
4 Neljap.	Metusala	pä:
5 Rede	Simon	
6 Laup.	3 Kuninga P.	wad.

Jesús 12 aastat wanna. Luk. 2, 41.		
7 Pühhap.	1 P. p. 3 R. P.	Selge
8 Esmasp.	Erart	taewas
9 Teisp.	Peatus	
10 Kesknäd.	Paawli pääw	ja
11 Neljap.	Erwaim	☿ 3, 58' p. l.
12 Rede	Rein	
13 Laup.	Hilarius	kaunis

Pulmad Rana; liinas. Joan. 2, 1.		
14 Pühhap.	2 P. p. 3 R. P.	paflane
15 Esmasp.	Tiril	
16 Teisp.	Kisbert	külm.
17 Kesknäd.	Tõnnisse pääw	

18 Neljap.	Alfel	Summe: ☿ 3, 34' e. l. tuisko
19 Rede	Sara	
20 Laup.	Waab. Sebast.	

Pealikust Kapernauma; liinas. Matt. 8, 1.		
21 Pühhap.	3 P. p. 3 R. P.	ja
22 Esmasp.	Madlena	
23 Teisp.	Potta	wahhel
24 Kesknäd.	Timoteus	
25 Neljap.	Paawli ümb.	☉ 8, 14' p. l.
26 Rede	Polikarpus	jälle
27 Laup.	Krisostom	

Kristus laewa peal. Matt. 8, 23.		
28 Pühhap.	4 P. p. 3 R. P.	umbfed
29 Esmasp.	Samuel	
30 Teisp.	Adelgund	ilmad.
31 Kesknäd.	An	

12mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 9, ja lähhab loja kello pool 4. Pääw on pitk 7 tundi, ja õ 17 tundi.

1 Neljap.	Pirit	
2 Rede	Kuinka pääw	☽ 6, 38' e. l.
3 Laup.	Hanna	Peh:

Umbrohhust. Matt. 13, 24.

4 Pühhap.	5 P. p. 3 R. P.	med
5 Esmasp.	Agata	
6 Teisip.	Tora	il:
7 Keisnäd.	Kilart	
8 Neljap.	Salomon	mad.
9 Rede	Polli	
10 Laup.	Kolaetika	☿ 8, 25' e. l.

Wina : mäest. Matt. 20, 1.

11 Pühhap.	9 P. e. Kr. üll. P.	Külma,
12 Esmasp.	Eulalia	
13 Teisip.	Elwine	lund
14 Keisnäd.	Valentin	
15 Neljap.	Wauстина	ja

Sel kuul on tännawo 28 päwa.

16 Rede	Jula	wihma.
17 Laup.	Konstantia	☿ 11, 51' e. l.

Külwi : mehhest. Luf. 8, 4.

18 Pühhap.	8 P. e. Kr. üll. P.	Parras
19 Esmasp.	Sim. Apost.	
20 Teisip.	Egarius	külmad
21 Keisnäd.	Esaias	
22 Neljap.	Peetri pääw	ilmad
23 Rede	Mina	
24 Laup.	Madise pääw	☉ 8, 15' e. l.

Pimmedast tee äres. Luf. 18, 31.

25 Pühhap.	Paasto Pühha	lumme:
26 Esmasp.	Nestor	ja
27 Teisip.	Wastla pääw	tuisoga.
28 Keisnäd.	Tuhka pääw	

16mal selle ku päwal tõuseb päike kello 7, lähkäh
loja kello 5. Pääw on 10, 8 14 tundi pikk.

Martius.

Paasto = ku.

1 Neljap.	Albinus	Umbfed
2 Kede	Medea	
3 Laup.	Kadde	ja
Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.		
4 Pühhap.	1 P. Paastus	3, 31' e. l.
5 Esmasp.	Angelus	kulmad
6 Teisip.	Kotwrid	
7 Keelnd.	Valve pääw	pawad.
8 Neljap.	Wori pääw	
9 Kede	Prudensius	Tuult
10 Laup.	Mikeus	

Kananea naesest. Matt. 15, 21.

11 Pühhap.	2 P. Paastus	9, 57' p. l.
12 Esmasp.	Krefor	ja
13 Teisip.	Ernst	
14 Keelnd.	Sakarius	lumme:
15 Neljap.	Longinus	
16 Kede	Aleksander	tuisfo.
17 Laup.	Truta	

Sel kuul on 31 päwa.

Kristus aiab kurratid wälja. Luk. 11, 14.		
18 Pühhap.	3 P. Paastus	6, 39' p. l.
19 Esmasp.	Josep	Umbfed
20 Teisip.	Olga	ja
21 Keelnd.	Pent	heitlikud
22 Neljap.	Kawael	
23 Kede	Tiits	ilmad.
24 Laup.	Kasimir	

5000 meest sõdetakse. Joann. 6, 1.

25 Pühhap.	4 P. Paastus	9, 19' p. l.
	Paast. Mar. p.	
26 Esmasp.	Manuel	Saab
27 Teisip.	Kustaw	lund
28 Keelnd.	Kideon	
29 Neljap.	Kido	ja
30 Kede	Udonius	ilm
31 Laup.	Tetlaus	niiske.

10mal selle ku päwal tõuseb päike kello 6, lähhab
loja kello 6. Pääw on 12, ja õ 12 tundi pikk.

Aprili 3.

Jüri: ehk mahla: ku.

Jesús kiwwidega wiisatud. Joann. 8, 46.

1 Pühhap.	3 P. Paast. Karjalask. p.	
2 Esmasp.	Pauline	Ⓜ II, 2' p. l.
3 Teisip.	Werdinand	Pehmed
4 Keisnäd.	Ambrosius	
5 Neljap.	Maksim	ja
6 Kede	Kõlestin	
7 Laup.	Aron	heitlikud

Kristuse sisse sõitmisest. Matt. 21, 1.

8 Pühhap.	6 P. Paastus	
9 Esmasp.	Vogislaus	ilmad,
10 Teisip.	Esekiel	Ⓜ 8, 50' e. l.
11 Keisnäd.	Leo	
12 Neljap.	Suur Neljap.	wahhel
13 Kede	Suur Kede	
14 Laup.	Künni pääw	jälle

Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1.

15 Pühhap.	Ülestõusm. P.	wihma
16 Esmasp.	2 Pühha	

Sel kuul on 30 päwa.

17 Teisip.	3 Pühha	Ⓜ 0, 58' e. l.
18 Keisnäd.	Walerian	ja
19 Neljap.	Timon	
20 Kede	Jakobina	tuult.
21 Laup.	Adolarus	

Kinnipandud uksest. Joann. 20, 19.

22 Pühhap.	1 P. p. üll. P.	Umbesed
23 Esmasp.	Jüri pääw	ja
24 Teisip.	Albert	Ⓜ II, 36' e. l.
25 Keisnäd.	Markuse p.	uddused
26 Neljap.	Esekiel	
27 Kede	Anastasius	päwad.
28 Laup.	Witalis	

Heast karjatsest. Joann. 10, 12.

29 Pühhap.	2 P. p. üll. P.	Heitlikud
30 Esmasp.	Eraft	ilmad.

12mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 5, ja lähkab loja kello pool 8. Pääw on pikk 15, ja õ 9 tundi.

Majus.

Meio: ehk leht: ku.

1 Teisip.	Wolbri pääw	Willud,
2 Keßnäd.	Sigismund	☽ 3, 47' p. l.
3 Neljap.	† Reidmine	agga
4 Kede	Zio	
5 Laup.	Kottard	kennad

Ürrikese aia parrast. Joann. 16, 16.

6 Pühhap.	3 P. p. üll. P.	pawad,
7 Esmasp.	Ulrika	
8 Teisip.	Laas	wahhel
9 Keßnäd.	Niggulas	☾ 5, 37' p. l.
10 Neljap.	Kordian	saab
11 Kede	Panfratius	
12 Laup.	Henriette	wihma.

Kristuse ärraminnefest. Joann. 16, 5.

13 Pühhap.	4 P. p. üll. P.	
14 Esmasp.	Kristjaan	Zuulne
15 Teisip.	Sohwi	
16 Keßnäd.	Peregrinus	☾ 8, 3' e. l.
17 Neljap.	Anton	ilm

Sel kuul on 31 päwa.

18 Kede	Erik	ja
19 Laup.	Aggäus	heitlik.

Sigest pallumifest. Joann. 16, 23.

20 Pühhap.	5 P. p. üll. P.	
21 Esmasp.	Pontusine	kennad
22 Teisip.	Mili	
23 Keßnäd.	Tesiderius	sojad
24 Neljap.	Taewa minn. p. ☉ 2, 46' e. l. (Suur + pääw)	
25 Kede	Urbanus	pawad.
26 Laup.	Eduard	

Rõmustajast Waimust. Joann. 15, 26.

27 Pühhap.	6 P. p. üll. P.	
28 Esmasp.	Willem	Mürrista:
29 Teisip.	Mart	mist
30 Keßnäd.	Wikand	ja
31 Neljap.	Petronella	wihma.

8mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 4, ja lähhab loja kello pool 9. Pääw on pikk 17, agga 8 7 tundi.

Juniu 3.

Jani - ku.

Sel kuul on 30 päwa.

Nikkast mehhest. Luf. 16, 19.

17 Pühhap.	1 P. p. 3 a. J. P.	wihmar
18 Esmasp.	Homerus	saoga.
19 Teisip.	Kerwasius	
20 Keßnäd.	Wlorentin	Tuult
21 Neljap.	Kael	ja
22 Kede	Karolina	6, 8' p. l.
23 Laup.	Pasilius	wihma.

Surest õhto sõmaiaast. Luf. 14, 16.

24 Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	Jani p.
25 Esmasp.	Webronia	Müüd
26 Teisip.	Jeremias	tullewad
27 Keßnäd.	Ladislauß	kennad
28 Neljap.	Josua	sojad
29 Kede	Peetr. Pawl. p.	ilmad.
30 Laup.	Lilla	4, 1' p. l.

10mal selle ku päwal tõuseb päike 3 werendit
pärrast kello 2, ja lähhab loja üks werend pärrast
kello 9. Päaw on pitt 18 ja üks pool tundi,
agga õ 5 ja üks pool tundi.

Pühast waimust. Joann. 14, 23.

3 Pühhap.	Melli Pühhi	Uddune
4 Esmasp.	2 Pühha	
5 Teisip.	Poniwasius	ilm.
6 Keßnäd.	Artemius	
7 Neljap.	Eukretsia	Kennad
8 Kede	Medardus	5, 5' p. l.
9 Laup.	Wikkem pääw	sojad

Jesüs ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

10 Pühhap.	3 aino Jum. P.	päwad.
11 Esmasp.	Parnabas	
12 Teisip.	Pasilides	Mürrista
13 Keßnäd.	Tobias	mised
14 Neljap.	Walerius	5, 5' p. l.
15 Kede	Widi pääw	rahhe
16 Laup.	Inetina	ja

Julius.

Heina = ku.

Raddunad lambast. Luk. 15, 1.

1 Pühhap.	3 P. p. 3 a. J. P.	
2 Esmasp.	Heina Mar. p.	Kennad
3 Teisp.	Kornelius	
4 Keßnäd.	Ulrik	sojad
5 Nelhap.	Anselm	
6 Rede	Hektor	ilmad.
7 Laup.	Temetrius	☉ 7, 41' e. l.

Olge armolised. Luk. 6, 36.

8 Pühhap.	4 P. p. 3 a. J. P.	
9 Esmasp.	Kirillus	Mürrista:
10 Teisp.	7 Wenda	mist
11 Keßnäd.	Eleonora	
12 Nelhap.	Hindrik	ja
13 Rede	Marreta pääw	wihma.
14 Laup.	Ponawent	☾ 4, 58' e. l.

Rohkest kallafagist. Luk. 5, 1.

15 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	Alp. jagg.
16 Esmasp.	August	Kennad
17 Teisp.	Aleksius	

Sel kuul on 31 päwa.

18 Keßnäd.	Rosina	sojad
19 Nelhap.	Wridrika	
20 Rede	Elias	päwad.
21 Laup.	Taniel	

Wariferide digusest. Matt. 5, 20.

22 Pühhap.	6 P. p. 3 a. J. P.	☉ 9, 3' e. l.
	Maria Mad.	
23 Esmasp.	Oskar	Heitlikud,
24 Teisp.	Kristina	agga
25 Keßnäd.	Jakobi pääw	siiski
26 Nelhap.	Anno	kaunid
27 Rede	Marta	sojad
28 Laup.	Plato	il:

4000 meest sõdetakse. Mark. 8, 1.

29 Pühhap.	7 P. p. 3 a. J. P.	Olowi p.
30 Esmasp.	Abdon	☉ 0, 19' e. l.
31 Teisp.	Kristwrid	mad.

12mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 4, ja lähhab loja kello pool 9. Pääw on pikk 17, agga õ 7 tundi.

1 Kesknaäd.	Pettri wang.	
2 Neljap.	Hannibal	Umbfed
3 Rede	Eleasar	
4 Laup.	Tominikus	ja

Walleprohwetides. Matt. 7, 15.

5 Pühhap.	8 P. p. 3 a. J. P.	☉ 2, 55' p. l.
6 Esmasp.	Eugenius	willud
7 Teisip.	Uline	
8 Kesknaäd.	Kerhard	ilmad.
9 Neljap.	Romanus	
10 Rede	Lauritse pääw	Sojad
11 Laup.	Herm	

Üllekohtusest maia: piddajast. Luk. 16, 1.

12 Pühhap.	9 P. p. 3 a. J. P.	☾ 8, 5' p. l.
13 Esmasp.	Ello	päwad.
14 Teisip.	Eusebius	
15 Kesknaäd.	Muffi Mar. p.	Mürrista:
16 Neljap.	Isaak	mine.
17 Rede	Wilibald	
18 Laup.	Veno	Heitlikud

Jerusalemma ärrarikmises. Luk. 19, 41.

19 Pühhap.	10 P. p. 3 a. J. P.	ja
20 Esmasp.	Pärnard	● 11, 13' p. l.
21 Teisip.	Rut	tuulfed
22 Kesknaäd.	Wilibert	
23 Neljap.	Sakeus	ilmad.
24 Rede	Vertli pääw	
25 Laup.	Ludwig	Tuult

Wariserist ja tõlnerist. Luk. 18, 9.

26 Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	ja
27 Esmasp.	Kebhard	wihma.
28 Teisip.	Augustin	☾ 7, 2' e. l.
29 Kesknaäd.	Joann. huff.	
30 Neljap.	Benjamin	Kennad
31 Rede	Rebeka	ilmad.

14mal selle ku päwal tõuseb päike 3 werendit pärrast kello 4, ja lähkää loja üks werend pärrast kello 7. Pääw on pikk 14 ja üks pool, agga d 9 ja üks pool tundi.

September. Süggise-ehk Mihkli-ku.

1 Laup.	Ekidius	Heit:
Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.		
2 Pühhap.	12 P.p. 3 a. J. P.	lif.
3 Esmasp.	Reinard	☉ 11, 52' p.l.
4 Teisp.	Kai	Wihma
5 Kesknäd.	Moses	
6 Neljap.	Magnus	ja
7 Kede	Regina	
8 Laup.	Mar. sündmin.	tuult.
Preestrist ja lewitist. Luf. 10, 23.		
9 Pühhap.	13 P.p. 3 a. J. P.	Umbfed
10 Esmasp.	Sostenes	ja
11 Teisp.	Wöri pääw	☉ 2, 4' p.l.
12 Kesknäd.	Sirus	uddused
13 Neljap.	Amatus	
14 Kede	† üllendamine	ilmad.
15 Laup.	Nikodemus	

Kümnest piddali: többisest. Luf. 17, 11.
16 Pühhap. 14 P.p. 3 a. J. P. Kennad

Sel kuul on 30 päwa.

17 Esmasp.	Josepina	
18 Teisp.	Kottlob	sojad
19 Kesknäd.	Werner	☉ 0, 37' p.l.
20 Neljap.	Wausta	päwad.
21 Kede	Mattense p.	
22 Laup.	Morits	Wihma

Mammonast. Matt. 6, 24.		
23 Pühhap.	15 P.p. 3 a. J. P.	ja
24 Esmasp.	Joann. sam.	
25 Teisp.	Kleowas	tuult.
26 Kesknäd.	Harald	☉ 1, 9' p.l.
27 Neljap.	Adolw	
28 Kede	Wentsel	Heitlik
29 Laup.	Mihkli pääw	ilm.

Maini: liina surnust. Luf. 7, 11.
30 Pühhap. 16 P.p. 3 a. J. P. Leifuse P.

12mal selle ku päwal tõuseb päike kello 6, ja lähkab loja kello 6. Pääw on pikk 12, ja ö ka 12 tundi.

Oktober.

Wina = ku.

Sel kuul on 31 päwa.

1 Esmasp.	Wolmar	Külmad,
2 Teisp.	Woldemar	
3 Keisnäd.	Jairus	☉ 11, 35' e. l.
4 Neljap.	Prants	wihmased
5 Kede	Wides	
6 Laup.	Luisa	päwad.

Wee: többisest. Luk. 14, 1.

7 Pühhap.	17 P. p. 3 a. J. P.	
8 Esmasp.	Tomasia	Tuult,
9 Teisp.	Zionisus	
10 Keisnäd.	Mai	wihma
11 Neljap.	Purfard	☾ 9, 53' e. l.
12 Kede	Walwriid	ja
13 Laup.	Teresia	lumme:

Suremast kääsust. Matt. 22, 34.

14 Pühhap.	18 P. p. 3 a. J. P.	tuisko.
15 Esmasp.	Heddo	
16 Teisp.	Kallus	Weife
17 Keisnäd.	Leonhard	

18 Neljap.	Lufase pääw	külm.
19 Kede	Lutsius	☉ 1, 20' e. l.
20 Laup.	Welissus	

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1.

21 Pühhap.	19 P. p. 3 a. J. P.	
	Lutteruse õige usko ülesw. P.	
22 Esmasp.	Kel	Uimbed
23 Teisp.	Sewerin	ja
24 Keisnäd.	Salome	külmad
25 Neljap.	Krispin	☾ 7, 53' p. l.
26 Kede	Umandus	päwad
27 Laup.	Kapitolin	wihma

Pulma ridesi. Matt. 22, 1.

28 Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	Sim. Jud.
29 Esmasp.	Engelbreht	ja
30 Teisp.	Abalon	lumme:
31 Keisnäd.	Wolfgang	saoga.

16mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 8, ja lähhab loja kello pool 6. Pääw on pikk 9, 8 15 tundi.

November.

Talwe: ku.

1 Neljap.	Pühhade pääw	Külmad
2 Rede	Singede pääw	☾ 2, 33' e. l.
3 Laup.	Kottlieb	ja

Runningamehhe poiaft. Joann. 4, 47.

4 Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.	umbfed
5 Esmasp.	Plandina	ilmad.
6 Teisip.	Käspär	
7 Keßnäd.	Paltser	Wihma.
8 Neljap.	Klaas	
9 Rede	Joobst	Lumme:
10 Laup.	Martin Lutter	☾ 6, 4' e. l.

Kawwalast sullafest. Matt. 18, 23.

11 Pühhap.	22 P. p. 3 a. J. P. M. Piisk.	
12 Esmasp.	Jonas	tuisfo
13 Teisip.	Arkadius	
14 Keßnäd.	Predrik	ja
15 Neljap.	Leopold	weife
16 Rede	Ottomar	külm.
17 Laup.	Alweis	☉ 1, 20' p. l.

Sel kuul on 30 päwa.

Kohto: rahhast. Matt. 22, 15.

18 Pühhap.	23 P. p. 3 a. J. P.	Tuult,
19 Esmasp.	Liisbet	
20 Teisip.	Amos	wihma
21 Keßnäd.	Mar. ohwerd.	ja
22 Neljap.	Sesilia	lumme:
23 Rede	Klement	tuisfo.
24 Laup.	Jofias	☾ 4, 31' e. l.

Jairi tütreft. Matt. 9, 18.

25 Pühhap.	24 P. p. 3 a. J. P. Kad. p.	
	Surnute mällestuse Pühha.	
26 Esmasp.	Konrad	Parras
27 Teisip.	Jetta	
28 Keßnäd.	Künter	külm
29 Neljap.	Ewert	
30 Rede	Andrekse pääw	ilm.

5mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 9, ja lähhab loja kello pool 4. Pääw on pikk 7, 3 17 tundi.

Detsember.

Jõulo: ku.

1 Laup.	Arend	☾ 8, 21' p. l.
Kristuse süste: söitmiseft. Matt. 21, 1.		
2 Pühhap.	1 Krist. tull. P.	
3 Esmasp.	Tala	Lund
4 Teisip.	Parbo	saab.
5 Keelnd.	Sabina	
6 Neljap.	2 Riggola pääw	Parras
7 Rede	Antonie	
8 Laup.	Mar. sam.	külm.

Tähhed enne wimist päwa. Luf. 21, 25.		
9 Pühhap.	2 Krist. tull. P. Pühhem p.	
10 Esmasp.	Judit	☾ 1, 6' e. l.
11 Teisip.	Elso	Tuult
12 Keelnd.	Ottilia	
13 Neljap.	Lutsia	ja
14 Rede	Nikafius	
15 Laup.	Johanna	lumme:

Joannes wangi: tornis. Matt. 11, 2.		
16 Pühhap.	3 Krist. tull. P.	tuislo.
17 Esmasp.	Ignatius	● 0, 31' e. l.

Sel kuul on 31 päwa.

18 Teisip.	Kristow	Külmad
19 Keelnd.	Lot	
20 Neljap.	Abraam	ja
21 Rede	Toma pääw	
22 Laup.	Peata	umbfed

Joannese tunnistuseft. Joann. 1, 19.		
23 Pühhap.	4 Krist. tull. P.	☾ 4, 0' p. l.
24 Esmasp.	Adam, Ewa	ilmad.
25 Teisip.	Jõulo	
26 Keelnd.	2 Pühha	Lumme:
27 Neljap.	3 Pühha	saddo
28 Rede	Süta Laste p.	
29 Laup.	Noa	ja

Immek: pannemiseft. Luf. 2, 33.		
30 Pühhap.	P. p. Jõulo	külma.
31 Esmasp.	Silvester	☾ 3, 29' p. l.

10mal selle ku päwal tõuseb päike üks werend pärrast kello 9, ja lähhab loja 3 werendit pärrast kello 2. Pääw on pikk 5 ja üks pool tundi, 6 18 ja üks pool tundi.

Alasta muutmised.

Rehwade hakkab 8. Päästoku päwal, kello 7, 14 minuti p. l. Siis on pääw ja õ ühhe pitkused.
Sui hakkab 9. Janiku päwal, kello 4, 13 minuti p. l. Siis on meil feigepitkem pääw.
Süggise hakkab 11. Mihkliku päwal, kello 6, 24 min. e. l. Siis on jälle pääw ja õ ühhe pitkused.
Salwe hakkab 9. Jouloku päwal, kello 11, 57 min. p. l. Siis on meil feigelühhem pääw.

Päwa ja Ku warjutamised.

Sel aastal warjutakse Päike kaks kord ja Ku kaks kord, agga meie maal on neist üks Päwa warjutamine ja üks Ku warjutamine nähha.
Esimene on meie maal nähtaw Päwa warjutamine 24. Jürriku päwal. Hakkatus on kello 11, 46 min. e. l., ja lõppetus kello 2 p. l.
Teine on meie maal näggemata Ku warjutamine 9. Lehtku päwal, kello 4 p. l.
Kolmas on meie maal näggemata Päwa warjutamine 18. Winaku päwal, kello 11 p. l.
Neljas on meie maal nähtaw Ku warjutamine 2. Salweku päwal. Hakkatus on 49 minutid pärast kesk-aega, ja lõppetus kello 4, 6 min. e. l.
Tulles ka sel aastal üks taewatäht Päikesse ette, ja warjutab tedda piisut, 26. Jürriku päwal, kello 6 ajal p. l.

Wennema Allemawallitseja sugguselts.

Nikolai se esimene, Keiser ja feige Wenerigi wallitseja; ka Sleswik-Holsteini wallitseja Würst, on sündinud 1796, Janiku 25. päwal, Aleksandra Weodorowna, Keisri praua, Preisi Printsess; sündinud 1798, Heina:ku 1. p. Aleksander Nikolajewits, Rigi pärria, Tsesarewits ja Suurwürst; on sündinud 1818, Jürriku 17. päwal. Temma Praua on: Maria Aleksandrowna, Tsesarewna, Hessen-Darmstati Printsess; sünd. 1824, Heina:ku 27. p.

Nende lapsed:

Nikolai Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1843, Mihkliku 8. päwal; ja Aleksandra Aleksandrowna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1842, Leikuseku 18. päwal.
Konstantin Nikolajewits, Suurwürst; on sündinud 1827, Mihli:ku 9. päwal.
Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; on sündinud 1831, Heina:ku 27. päwal.
Mikael Nikolajewits, Suurwürst; on sündinud 1832, Wina:ku 13. päwal.
Mikael Pawlowits, Suurwürst, Keisri wend; on sündinud 1798, Neäri:ku 28. päwal, ja temma Praua on:

Helena Pawlowna, Wirtembergi Printsess;
on sündinud 1806, Jüuliku 28. päwal.

Maria Nikolajewna, Suurwürsti Printsess;
on sündinud 1819, Leikuseku 6. päwal. Lau-
latud selle Keiserliku Printsile Maksimilian
von Leuchtenberg.

Nende lapsed:

Nikolai Maksimilianowits, Prints;
sündinud 1843, Heinaiku 23. päwal; ja

Maria Maksimilianowna, Printsess;
sündinud 1841, Winaiku 4. päwal.

Olga Nikolajewna, Suurwürsti Printsess;
on sündinud 1822, Leikuseku 30. päwal.

Maria Michailowna, Suurwürsti Printsess;
on sündinud 1825, Künlaiku 25. päwal.

Elisabet Michailowna, Suurwürsti Print-
sess; on sündinud 1826, Leheiku 14. päwal.

Laulatud Naasani Na wallitseja Adolwile.

Katarina Michailowna, Suurwürsti Print-
sess; on sündinud 1827, Leikuseku 16. päwal.

Maria Pawlowna, Suurwürsti Printsess,
Keisri õde, Weimari ja Eisenahi Na wallitseja
Karel Wridriko praua, on sündinud 1786,
Künlaiku 4. päwal; ja temma abikasa on
sündinud 1783, Künlaiku 2. päwal.

Anna Pawlowna, Suurwürsti Printsess, Keisri
õde, Hollandima Kuninga Willemi II. praua;
on sündinud 1795, Märriku 7. päwal; ja temma
abikasa on sündinud 1792, Jüuliku 6. päwal.

Kronopühhad, mis ne kirriko seaduse jär-
rele ka Ma kirrikutes tullesid pidada:

1. Jüriku 17mal päwal. Esesewitsi Sure-
würsti Aleksander Nikolajewitsi, wenne-
rigi aujärje pärris pärria sündimise päaw.
2. Jüriku 21mal päwal. Meie sure Keisri Praua
Aleksandra Weodorowna nimme päaw.
3. Janiku 25mal päwal. Meie sure Keisri ja
keige Wennerigi Wallitseja Nikolai Pawlo-
witsi sündimise päaw.
4. Heinaiku 1. päwal. Meie sure Keisri Praua,
Aleksandra Weodorowna sündimise
päaw.
5. Leikuseku 22mal päwal. Meie sure Keisri
Herra ja Temma Abikasa kronimise päaw.
6. Leikuseku 30mal päwal. Wennerigi aujärje
pärris pärria, Surewürsti Aleksander Ni-
kolajewitsi nimme päaw.

7. Salweku 20mal pāwal. Meie sure Reisri Nikolai Pawlowitsi wallitsuse hakkatusse pāaw.

8. Jõulofu 6mal pāwal. Sesamma meie sure Reisri nimme pāaw.

Needsinnatsed Kronopühhad petakse nenda kui Paasto jutluse pāwad.

Hooste-, weiste- ja kauba-ladad.

1. Eesti- ja Rubbermangus.

Talliinas: 1) Jani:ku 20maist pāwast ku otsani.

2) Mihkli:ku 26mal, 27mal ja 28mal pāwal.

Rakwerre-liinas: 1) Neäri:ku 27mal ja 28mal pāwal. 2) Jani:ku 16mal ja 17mal pāwal. 3) Mihkli pāwal.

Vaide-liinas: 1) Kūnla:ku 3mal pāwal. 2) Jani:ku 25mal pāwal. 3) Mihkli:ku 10mal ja 11mal pāwal.

Haapsalo-liinas: 1) Neäri:ku 10mal ja 11mal pāwal. 2) Mihkli:ku 14mal ja 15mal pāwal.

Paldisi-liinas: 1) 2sel ja 3mal Kūnla:ku pāwal. 2) Mihkli:ku 21mal ja 22mal pāwal.

Eihhola-liinas: 1) Esmaspāwal enne Wastla pāwa. 2) Mihkli:ku 24mal pāwal.

Rapla: 1) esimesel redel pārrast Mihkli pāwa. 2) kolmandamal redel pārrast Neäri pāwa.

Reblastes: 1) Mihkli pāwal ja faks pāwa se järrele. 2) Jõulo:ku 19mal ja 20mal pāwal linnalaat.

Merjama kirriko jures, kolmandamal Kristuse tullenise pühhal.

Orfital, Neäri:ku 7mal ja 8mal pāwal.

Kollowerres, Neäri:ku 17mal ja 18mal pāwal. ja Wina:ku 4mal ja 5mal pāwal.

Jõhwis, Mihkli:ku 24mal ja 25mal pāwal.

Keila kirriko jures, Mihkli pāwal ja faks pāwa se järrele.

Jõehtmes, nāddal pārrast Mihkli pāwa.

Rubbermango kohto faks järrele ei olle lubba, ei laupāwal egga pühhapāwal lata piddada, waid, kui nenda juhtub, peab sedda teise nāddala essi mesel argipāwal petama.

2. Eihwlandi- ja Rubbermangus.

Earto-liinas: 1) Kolme kunninga suur saksa laat. 2) Peetri. 3) Maria sündimise ning 4) Mihkli pāwal.

Perno-liinas: 1) 3 nāddalat pārrast Jani pāwa üks suur saksa laat. 2) Esmaspāaw ning Teisipāaw enne Mihkli pāwa. 3) Esmaspāaw ning Teisipāaw pārrast 3mat Kristuse tullenise pühha.

Willandi-liinas: 1) Kūnla:ku 2sel pāwal üks

suur saksa laat, 8 päwa. 2) Jani päwal,
 3 päwa, ning 3) 24mal Mihkli:ku päwal.
 Kurrejare:liinäs: 1) 6mal Künla:ku päwal. 2)
 isel Wina:ku päwal ja 3 päwa pärrast fedda.
 Werro:liinäs: 1) Jani päwal. 2) 24mal Mihkli:
 ku päwal. 3) Üks suur saksa laat, mis 8 päwa
 petakse 22sest Künla:ku päwast. 4) 10mal
 Talwe:ku päwal.
 Waska:liinäs: 1) 12mal Jani:ku päwal. 2) 10mal
 Leikuse:ku ja 3) 29mal Mihkli:ku päwal.
 Kassinäs, Mihkli:ku 8mal ja 9mal päwal.
 Audrus, 17mal ja 18mal Mihkli:ku päwal.
 Põltsama:moisas, 17mal Mihkli:ku päwal.
 Lustiwerre:moisas, 15mal Wina:ku päwal.
 Võrawerre:moisas, 13mal Mihkli:ku päwal.
 Kaanso:moisas, 30mal Leikuse:ku päwal.
 Korti:moisas, liggi Waska:liina, 15mal Mihkli:
 ku päwal.
 Rappina:moisas, 4mal ja 5mal Mihkli:ku päwal.
 Weski:moisas, Kambia kihhelfonnas, 15mal Wi:
 na:ku päwal.
 Oldre:moisas, Helme kihhelfonnas, 10mal ja
 11mal Mihkli:ku päwal.
 Helme:moisas, 15mal Leikuse:ku päwal.
 Tarwaste:moisas, 29mal Jani:ku päwal.
 Wendro:moisas, 20mal ja 21mal Mihkli:ku
 päwal.

Peig ja mõrs.

Ennemüütsel aial olli naese wõtmise polest hopis
 teine luggu, kui nüüd fristliko rahwa seas on. Sagup
 pididi seitse aastat Labanit tenima selle tütre pärrast,
 fedda temma ennesele naeseks püdis. Hommiko poolt
 lõune mades praegogi weel osteta naesi; ja olli ka
 paiguti et wae kaubal wõeti kust jõuti.

Agga wannal aial, ja nüüdki weel hommiko poolt
 lõune mades, issearranis Muhameti usso, Turgi
 rahwa keskis, polle naene mitte mehhe täis abbikasa,
 waid temma orri. Kõl se on õige, et mees on naese
 Pea; on ka õigust mõda mehhe kääs otsus, agga ikka
 aiwa armastuses. Urwa nüüd, kui mees ostnud naesi,
 ehk wäggise tedda weddanud ennesele, kas nisugguses
 abbiellus fedda armastust peaks ollema, kuidas om-
 meti peaks ollema? Oh kõi harwaste!

Ja mis luggu on meie Ma rahwa keskis? Mõuta
 sealt, kuhhu isamehhe hobbone wiib, kuhhu sadikud
 saatwad, ja kus winad wasto wõeta! Üns weel
 emalt ja wõra rahwa seast ja õ aial, eks siis peio
 weta kottis? Agga mõista isse, kes sinna tahhad
 naesi wõtta, kas isamehhe hobbone, kas sadiko
 saatmine peaks iggaford wagga rahwa perresse juh-
 hatama? — Sinna wastad: Eks siis kulata ka en-
 ne? — Jikka olled kulajate kassis! Agga olled sinna
 mees, siis wõtta isse filmad lahti ja wallitse neio,

kes on wagga ja sinno tõssise süddame mele järrele!
— Poisikesel sedda arro kül ei olle; agga poisike ei
pea ka mitte naest wõtma, waid otama ja hoolt
kandma, kuida õigeks mehheks kaswaks.

Agga mitmel rahwal on sedda laido wäart kombet,
et sünni sunniwad wannemad kedda pois peab wõtma,
ehk kellele tüttar peab minnema; seal lähnewad
lapsed pari, ilma wannemate käest nõu küsimata.
Wannem peab omma last armastama ja auustama,
et laps kõigest süddamest wannemat jälle armastaks
ja auustaks, agga ei tohi kedda mitte sundida sed-
da teggema, mis temmale ei sünni. Egga innimene
wõi kedda kui omma abikasat armastada, kedda
wäe kaupa temmale pandud, ja kedda temma ei tah-
ha, ehk kedda ei sünnigi auustada. — Agga kui laps
isese selle asja jures ei holi ühtegi wannemate nõu-
ust, se ta üks pahha luggu. Sirak ütleb: Issa õn-
nistamine kinnitab laste loiad; agga emma ärra-
wandumine küssub nende allused ümber. — Sedda
mitto näinud tõeks minnewat, kes õsanud luggu
tähele panna, ja tahtnud tunnistada mis õige on.

Paio Udo poeg Türg olli priske noormees, ussin
ja õsaw mitmesugguse tõle, ja mis weel kõige üle-
maks tulles arwata, wagga ja jummalakartlik. Ei
olnud pühhapäwa, et temma ei nõudnud kirrifo käi-
mist, et kül olli katsteistkümmend wersta teed kää-
ja mis kirrikus temma kuulnud, mis koddõ tem-

ma luggenud, se likus temma süddames ja ei jä-
nud temmast tunnistamata. Ei temma lainud tee
pealt kõrtsidesse, aega wiitma, egga wina wõtma;
polnud temma wannematest sedda õppinud, egga
sallinud sedda temma jummalakartus; ei teiste me-
litamised egga pilkamise sõnnadki ei jõudnud kedda
siina weddada. Mitto sõbra olli temma jo hukkatus
tee pealt ennese järrele tõmmanud, kes enne olli wal-
le habbenemise pärrast mailma wiisi wõtnud, ja ei
teadnud mitte, et, kes kõrtsi armastab, se habbeneb
Jummalat tunnistamast.

Wanna Paio Udo olli üks kulus ja jõukas mees,
ja mitto wannemat püdis Udu sõbrustelleda ja tem-
ma naest Anne ja Türgi ka. Kül se wannematele
rõmuks on, kui teadwad omma last head põlwe kätte
sawat; agga ennamiste arwata: sedda rohke-
warra, sedda parremat põlwe! — Wanna Udo ja
An, kes muido kül waggad, ollid ommeti mõnniford
ka nenda arwamas. Türg olli jo selle ealine pois,
et temmale sündis naest wõtta ja wannemad sowisid
sedda temmale ja ühtlasi ennesele abbi perresse. Udo
ja An hakkasid siis issekeskis sedda luggu arwama,
et annaksid poiale nõu kotsja miina. Agga kuhhu?
Udo nimmetas teise peale, ja An jälle teise peale.
Wimaks perrenaene wõitis wannameest ärra. Kasse
Toma ainus tüttar Eiso, kenna jummega rikkas tü-
tarlaps pidid nende poiale sama, arwasid nemmad;

ja pea olli asfi kulanud ja wannemate kaskis selgek-
tehtud; agga Jürg olli sest hopis teadmata.

Selsammal süggisel kossiti Jürri möllemad ved,
Marrit ja Kaie. Kaks tõteggijat pididi korrage per-
rest ärraminema, ja wannemad ei raatsinud omma
tüttardele sedda keelba. Nende peigmehhed ollid Jür-
ri peastetud sõbrad, ja ei olnud neid kuidagipididi
laita. Paio perre olli küllast tütti maad ärra, ja jub-
ba Udo issa issa aiaast sadik waifne wagga ello per-
res ja jummalakartus perre rahwa süddames. Pan-
nid nüüd ka Jürri sõbrad esite kül immetelledes,
agga wimaks rõmustelledes sedda armast ello wihi
tähele ja õppisid omma sõbra ved armastama, ei
mitte lihha himmo järrele, kuid parrako teinud, kes
kõrtsi kaimisest pari lainud, waid õige armastus
kõitis nende süddamed ühte. Sesamma luggu olli
wastastiko, peiude ja mõrside poolt, ja se olli wag-
gast süddamest. Kül ollid Marrit enne kossilased
kainud, agga et nende ello wiis ei olnud wagga
rahwa kombel, siis ei wõtnud ei temma, egga tem-
ma wannemad neid wasto.

Agga nüüd murret Paio perres! Tüttardele tulli
pulme tehha, ja Jürg pididi naest wõtma. Tüttar-
dele tehti pulme; ei Jürg weel ei wõtnud naest! —
Issa ja emma rakisid temmale: „Meie perrest läh-
heb kaks tõteggijat ärra ja meie peame teist asfemele
murretsema. Sinna olled kahhekümne kae aastane

pois, ja sinnulgi aeg, et nõuad ennesele seltsi. Üle-
me ka jo pruti sulle kulanud, kes ausa rahwa laps
ja oskab emmale abbits olla. Kede õhto sadame
sind Kasse perresse.“

Jürg wastas: „Armsad wannemad! Minna ol-
len ikka puudnud rõmoga teie kasko täita ja teie me-
le parrast tehha; agga selle asja parrast pallun ma
wasto, sest Eist ma ei tahha! Mis rikkus aitab?
Eiso on kül rikkas ja pealt nähha harritud tüdruk,
agga et rikkus ja uhkus on temma süddant kõrwaks
teinud, ei sa kiusatused ja kõied temmast ärraseisma.
Teie wanna päwades tulleks teile kurwastust, ja
mulle elluks aiaks risti ja wallu. Wõtke Easna Eio
Eenut perresse, kes peab eidele abbits ja kae järrele
ollemat, ja minna otan kunni parrajat seltsi leian.“

Nüüd wast leidis An, mis temma pididi wasta-
ma: „Meile teed sa habbi ja halba, et olleme sulle
ausa pruti kulanud, ja sinna pakkud meile sandi
plikkat abbits. Ei minna tahha nisuggust hilp-
harrakat perresse!“

Jürg pallus weel: „Ärge sage minno peale wih-
haseks, armsad wannemad! Otskui minna ei tohi
omma kalli wannemate tahtmise wasto naest wõtta,
nenda ei wõi minna ka mitte nisuggust wõtta, sedda
mo südda ei kida. Andke mulle siis weel aega, kun-
ni õiget ma leian.“

Udo ennam ei lausunud sõnna ja ka An issegi jäi

wimaks wait, kui esimine tust olli ülleläinud. Ei sundinud Jürgi sundida wästo meelt naest wõtma, ja fulatud assti piddi nendasammoti jama. Kül Kasse Tomas ja temma naene rätisid mõnda teotamise sõnna, ja Eifogi pilkas Jürgi, ja küllas olli paljo, kes sedda hea melega kuulsid. Agga Udo ja An kahhatsefid wäga, et enne ollid Kasse Eifut kulanud, ennego Jürgi ollid küssinud.

Uut orja olli tarwis otsida. An ei leidnud wimaks issegi parremat kui Eäsna Tio tüttart Venut, kes nüüd kahhekümne aastane, ja olli seitse aastat omma haiget emma toinud ja aidanud. Sest olli temma teatud tõteggija, ja wagga, jummalakartlik ja wannemate auustaja. Veno isfast olli lessele ja lapslele suggu lome jänud, agga tõbbi wõttis lehma ja lamba talled, ja figgagi sai otfa. Olli Veno kolmeteiskümne aastaseks sanud, siis jäi emma ni wiggaseks, et ei suutnud omma pead toita; harwaste weel jaksas temma sukka kudduda, ja mõnne koppika kōrwa kōrjata. Agga Veno näitas küllalt, kuidas temma olli heaks lapses kaswatatud ja kaswanud et norelt toitit ja kattis haiget emma ja isse emast ka. Müüd emma olli surnud, ja Venut aega wōdra juurde minna. Kül An kartis kui peaks Jürg kōrd Venut tahtma ennesele wōtta, ja temmale siis peaks teiste ees sedda hābbi ollema, et üsna waest minniat sanud, agga parremat orja polnud leida,

ja mõnningane sai pealegi Kasse rahwa kūrja jutto lābbi ārrakeeldud neile tullemast.

Olli Veno pole aasta aega Paio perres olnud, jubba Udo ja An piddid tedda armastama kui omma last, sest ta olli sõnnakulelik ja allandlik, ussin tõle ja igga tō jooksis hāsti temma kās. Salgi tedda kōrtsist ei leitud. Harwaste kōrd pallus temma lubba küllasse minna, et wahhe aegus kōhhendaks ühhe waese lesse ride tükka. — Jürg olli rōmus, et igga pāaw sai tedda nāhha ja temmaga jutto aiada, agga omma süddame nõuust ei annud temma ei kōige wāhhematki mārko. Veno isse kül piddi Jürgi süddamest auustama ja sureks piddama, agga et olli jummalakartlik, siis ei tulnudki temmale sedda mōtet, kui peaks temma kōrd Jürriale naeseks sama, waid olli temmaga wāsto otsekui orja kōhhus on.

Selsammal süggisel, kui Jürri ded mehhele läinud, sai ka Kasse Eiso naabri walda rikka perremehhe wannema poiale. Polnud temma weel kaks kuudki perres, jubba riid ja kārriin lahti! Ei jänud minnia enne rahhule, kunni ai ja am sanud isse leiba lūkatud, ja Eiso sai perrenaeseks ja temma mees perremehheks, sest temma uhkus ja kange südda ei katananud sedda mitte, et ta piddi teiste kāsso al ollema. Pea ilmus ka, et ei tahtnud omma mehhegi sõnna kuulda. Drijade wāsto olli temma wāga tigge, sest siis teine teise jārrele ārralāks, kui temma aasta

täis olli ja usi ennam ei tahtnud siäna miäna. Sealtap siis ka tulli, et aiwa pälistega pididi mõisa teggo ja mitto perretöödki tehtama, ja siiski jäi paljo teggemata. Allalifest mehehaigusest ja surest murrest jäi Eiso mees, Mihkel nimmi, haigeks, ja — kes seda olleks uskunud — ka ilma abbita, sest Eiso korjas omnia asjad kokko ja läks omma wannemate juurde taggasi. Mihkli wannemad hallastasid omma waese poia peale, kes neid küll olli isse leiba lütkkannud, agga ammo jo nuttis omma patto. Kolme ku pärrast sai Mihkel jälle terweks, agga süddames olli wallo, et naene haiguse aial tedda olli mahhajätnud ja pealegi waeseks teinud: jubba teisel Jani päwal pärrast sedda kui olli naest wõtnud, sai temma perrest lahti. Ikka tössi on:

Hea naene maia lük, tigge naene pörgo tuk!

Eiso sü lübbi orjad ollid perrest ärraläinud, jäiwad perre tööd ja mõisa teo päwad teggemata, lomad tallitamata; sestap essite suur warra kahhanes ja wimaks hopis ärralõppes. Onneks weel ollid Mihkli wannemad kochto ees omma warra nore perre rahwa warrandussest ärralahhutanud, muido nüüd olleksid nemmadki omma norema lastega kerjajaks jänud, kuidas parrako mitmele sündinud, kes annud perret laste kätte, ja lapsed raisanud kõik warra, et wannemad sanud maantele.

Teisel süggisel juhtus karmo Paio perre liggidale

ja hakkas ühheft joute härjast finni. Jürg olli wannemate ja kõige perre rahwaga toa liggidal, wäljal leikamas, ja kargas kohhe wamlaga ja sirbiga karmo wasto, agga Eeno jooksis koio ja toi kirwest ja hango. Olli ta parrajaste taggasi tulnud, jubba karmo hakkas Jürrist finni ja wiiskas tedda mahha ja enese alla. Eks nüüd olnud otsa karta? Agga Eeno pistab hangoga karmo otse läbbi süddame ja Jürg peasid surma ja ka karmo küsist, et küll hopis werrine ja mitmest kohhast kistud. Polnud temma weel wigaseks sanud, ja sutis ikka omma jalla peal koio miäna. Ruttuste pöras Eeno wanna perrenaest aitema, kes olli ärraehmatanud ja ärraminnestanud. Ruttuste toi temma külma wet ja aitas perrenaest jälle hinge ja tallotas tedda koio, kuhhu wannamees jo olli poia järrele tõtnud. Küllast jõudsid ka rahwas kokko; need pannid Eeno wahwust inimeks ja kiitsid tedda, agga wannamees ja perrenaene tänasid Jummalat ja Eenu.

Jürg pididi kahheks nädalaks mahha heitma, kunni hawad ja rambind kehha ollid jälle parrannud. Agga kui temma raskeste olli haigeks jänud ja mõnneks päwaks ka jansis, siis tullid bed ja nende mehhed korrastiko walwama. Kahhe nädalaga siiski lahkus raskem haigus jälle, ja Jürg olli terve kui ennegi, et küll rammo polest alles piisut nõrk.

Külla rahwa abbiga ollid Udo waimehhed karmo

nahka wõtnud ja lihha puhhastanud; sedda kõik widi liina ja müdi sure hinnaga, liatagi sellepärast, kui liinaski olli teatawaks sanud, kuida se farro olli mahhalõdud.

Samsimise aial Jürg ei suutnud omma süddame iggatsemist peita, waid hūdis saggedaste Leno nimmē, et kuuljale jo piddi arwalikkus sama, kuida ta tedda armastas. Suhtus Leno sedda kuulma, siis pōras ta ruttuste uksest wälja. Et ta kül isse ommaistki süddamest tundis armastuse legid likuwad, ommeti ei tahtnud temma nisuggusele mõttele enneses maad anda, sest temma olli waene laps ja orri, agga Jürg olli rikka perre poeg.

Wanna Udo ja An tannasid Jummalat, kes nende poega armolikult olli kaitse nud, ja kord kahhekesi jutto aiades hakkas Udo Anne wasto: „Jkka Jürri filmad terrasemad ja selgemad meie filmadest. Kassee Eiso olleks meidki perrest wäljalükkanud, agga meie poega polleks temma farro kūsist peastnud. Küllalt nüüd teame: Jürg armastab Venut, ja Leno sarnast maialt polle leida. Temma on hea tõteggija, wagg ja jummalakartlik, temma olnud kõigipiddi hea laps meie wasto, ja selge ka, temma armastab Jürgi omma ennese ellust holimata. Mis Jürg haiguse aial on rāfinud, sedda temma ennam meile ei rāgi; agga meie kōhus on, et naitame kuida meiegi head õpetust wasto wõttame. Sellepärast peame isse Jürgi

rile Venut naeseks andma.“

An wastas: „Minnagi ennam selle wasto ei olle, et kül tunnamullo arwasin ennesele hābbiks waest last minniaks sada. Kingime temmale farro rahha, mis õiguse jārrele muidogi peaks temma kätte sama, sest temma on farro mahhalõnud ja ühtlasi meid elluks aiaks ennesele wõllaliseks teinud meie ainust poega ihho surmast peastes. Oh meie ollime kurradi sarnast püüdmas, agga Jummal satis meile inglit perresse! — Lāhne siis ja rāgime lastele mis hea on. Agga kes teab, kas Jürg sudab jo neid sõnnu- mid wastowõtta?“

„Egga rõmo sõnnumed keddagi ei waewa!“ wastas Udo. „Ommeti arwan sedda parremaks, et es- site rāgime Jürriaga üksi, kuida meiegi Venut temmale naeseks sowime; tehko temma siis omma mele jārrele, kuida temma arwab.“

Mõllemad lāksid seddamaid ukse ette, kus Jürg istus tule kās, ja pūdis ni meelt kui rambind ihho jahhutada, sest ilm olli wāga kenna. Temma mõtles isse enneses sedda asja, mis ammogi jo lihus temma süddames ja mis praego weel tedda kurwaks teggi, sest ta kartis, et wannemad ei anna nüüdki lubba. Agga temma emma hakkas jo temma kāsst kinni ja ütles: „Armas poeg! Silma nāhtawalt on Jummal sind hoidnud ja meie peale hallastanud; sest on meie rõõm sureks lāinud. Eissa meile

nüüd weel sedda rõmo, et otsid isse ennesele seltsi, kedda sinna ial tahhad. Meie teame, sinna tood meie wagga last tütreks. Ja Venno on wagga laps ja armas meie melest!"

Jürg hakkas emma ümber kaela ja tannas sure rõmoga; ka issale teggi ta nendasammoti ja ütles: „Nüüd tean ma, et Summal mo palwed kuulnud ja on teie süddamed mulle hoidnud ja pöranud mo kalli Venno poolde. Palluge weel minnoga, et Summal pörab ka Venno süddant minno poolde, ja aitab mind kätte sada, mis minna mitmest aiaft ollen igatsenud. Venno lapselik meel, temma helde ja wagga meel pannid mind ammogi tedda armastama, ja ikka lootsin ma, et minnagi wõiksin temma melest armsaks sada. Agga peaaego kardan, et ta on waene laps, siis ei tahha temma minnule tulla, kedda mailm nimmetab rikka rahwa lapses, ja ommeti ollen elluks aiaks waeseks jamas, kui Venno ei sa minnule."

Udo kostis: „Ei ta olle ennam hopis waene laps! Venno peab karro rahha sama, sest se on õigust möda temma korjatud, ja ma pannen tanna temma nimme peale lehma ja lamba, tanno anniks omma poolt."

„Minna annan temmale mo kõige parremaist riidist," lisas An, „ja ka faks pakko lüuendid särkiks ja pallakais."

Jürg tannas wannemad ja pallus weel selfammal päwal kõik tootud asjad Venule anda.

Olli Venno omma õue tööd lõppetanud ja õhtuks tuppja jõudnud, siis panni wannamees karro rahha Venno sülesse ja ütles: „Wata, armas laps, Summal saatnud sedda sulle so wahwuse tö waewa, misga sa meid kõiki omma wõllalises teinud. Se on sinno omma, ja minno tanno anniks wõtta weel lehma ja lamba talle. Kui tullewad koshilased, siis sul ommeti middagi kasa wia."

Kõhhe tõi An ka omma ande ja pallus sedda temma poolt mallestuses wõtta, et kui kõige armsam laps temmale suurt rõmo olli teinud.

Venno seisis esite kui ehmatanud ja ei sanud sõnagi suust wälja, waid hakkas nutma ja ütles wimaks: „Mis se on, mis teie mulle tete? Polle ma sedda wäart egga teinud. Eks siis mo palgast mul ei olle kü? Hoidke omma annid ennesele ja jätke mind selle põlwe, kuhhu Summal mind seadnud!"

„Egga segi olle Summala seaduse wasto!" ütles Jürg. „Kui mo wannemad sulle annawad mis õige on, ja omma tanno ühtlasi ka tunnistawad, egga sinna sedda tohi laita. Minnagi pean sulle weel suremat andma, kui agga teaksin mis so südda sest mõtleb. Eks korraks siis pallun sind, et sa ei kurwasta mo kallid wannemad, waid wõttad wasto, mis nemmad heast süddamest ja ennesegi mele jahutamises ja fergitamises sulle pakkunud."

„Tannan siis!" ütles Venno, ja andis wannemate

käele suud. „Varra mind ei rõmusta, waid mo
kalli wannemate armastus. Aidago Summal mind
teid ikka rõmustada!”

„Tahhad sa mo wannemad öiete rõmustada,”
ütles Sürge, „siis kule ka minno armastust, misga
ma ammogi sind ollen nõudnud. Pallun: anna
mulle omma kät, kui ial so südda sedda kannatab!”

Veno andis Sürriale kät, ja wannemad õnnistasid
omma lapsed. Sürge sai silma nähtawalt toekamaks
ja olli wäga rõmus. Veno tunnistas omma armas-
tust Sürri ja temma wannemate wasto ja olli ka
wäga rõmus. Nende pulma päwal sai waese lessele
ja teistele waestele ka rõmo päwa tehtud, ja Veno
tunnistus pulma rahwale, kuidas temma nüüd sedda
hädä ja waewa aega õnnistab, mil Summal tedda
kaswatanud. Agga Udo ja Un tunnistasid, kuidas
nemmad omma wana ea sees õppinud, et wanne-
mad ei pea omma last sundima selle ehk teisega ab-
biellusse minnema, waid kui lapsed on waggaks
kaswatatud ja mõistlikuks kaswanud, siis isegi
leiwad kedda ennesele peawad seltsiks nõudma, ehk
kellele peaksid minnema. Kaswata last nenda, et
ta rõmoga teeb mis hea on, ei siis olle sundimist
tarwis!

Wagga Sürge olli wagga Venut otsinud ja leid-
nud, ja Summal rõmustas neid ja nende wannemad.

